

رییس کل بانک مرکزی:

نمی‌دانم مافیای ارز چیست

■ **مهر:** رییس کل بانک مرکزی با بیان اینکه نمی‌دانم مافیای بازار ارز چیست، گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون درآمدهای ارزی کشور بسیار بیشتر از مصارف ارزی بوده است، بنابراین ارز امزاد داریم و اگر لازم باشد به راحتی وارد بازار می‌کنیم. محمود بهمنی در مورد برنامه بعدی بانک مرکزی در راستای اجرای سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز در کشور گفت: برنامه سیاست ارزی که بانک مرکزی در پیش گرفته است، به خوبی به پیش می‌رود اما گاهی به یکباره سفته‌بازان ارز وارد بازار می‌شوند. وی ادامه داد: بانک مرکزی تعهدی در قبال تامین ارز مورد نیاز فردی که کالا را به صورت قاچاق وارد کشور می‌کند، ندارد، اما اگر کسی بخواهد به صورت قانونی عمل کند، ارز مورد نیاز خود را تامین خواهد کرد. هر میزان کالا که به صورت قاچاق وارد کشور می‌شود، معادل آن ارز از کشور خارج می‌شود. بهمنی با اشاره به اینکه گاهی هجوم‌های خاصی وارد بازار ارز می‌شود، اما بانک مرکزی مطمئن است روند قیمت‌ها که به این روش افزایشی شده، کاهش خواهد یافت، تصریح کرد: بانک مرکزی به محض اینکه احساس کند قصد دارند بازار ارز را متاثر کنند، شدیداً وارد عمل می‌شود. این عضو کابینه دولت دهم در پاسخ به این سوال که آیا این افراد گروه‌های مافیایی بازار ارز هستند، اظهار داشت: نمی‌دانم مافیای بازار ارز چیست، اما این افراد تقاضا را به صورت کاذب بالا می‌برند، اما بانک مرکزی تماشا می‌کند ناگاهان قیمت را به شدت کاهش می‌دهیم و قطعاً افرادی که بازارسازی کردند، ضرر خواهند کرد.

توافق پنهانی چین و آمریکا برای ضرب به نفت ایران

■ **شرق:**خبرگزاری رویترز در مطلبی به توافقات پنهانی چین و آمریکا برای کارشنکشی علیه نفت ایران پرداخته که «عصر ایران» ترجمه آن را منتشر کرده است. شماری از مدیران اجرایی شرکت‌های نفتی چین به این خبرگزاری مدعی‌شده‌اند: «این عقب‌نشینی چین از سرمایه‌گذاری در ایران نشان‌دهنده تلاش‌های پکن برای راضی کردن واشنگتن و جلوگیری از اعمال تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های بزرگ چینی فعال در حوزه انرژی ایران است.» این خبرگزاری ادعا کرده است: «این موضوع، خطر بزرگی را علیه ایران ایجاد می‌کند زیرا ایران دومین تولیدکننده بزرگ اوپک است. چین نیز به عنوان یکی از چند قدرت در صحنه سیاسی جهان است که می‌تواند سرمایه‌گذاری‌های بی‌ارزش میلیاردها دلار در ایران انجام دهد و سطح توان تولید نفت ایران را حفظ کند.» چهار مدیر اجرایی در شرکت‌های فعال در حوزه نفت و گاز چین در مصاحبه با رویترز درباره عقب‌نشینی از ایران و کندی اجرای طرح‌های چین در ایران در ماه‌های اخیر سخن گفت‌اند و این در حالی است که چین در چند ماه اخیر، میزان واردات نفت خام خود از ایران را به میزان زیادی افزایش داده است.

مرد اول وام مسکن از ۲ بانک دیگر سر در آورد

■ **مهر:** فردی که به صورت هدایت‌شده موفق به دریافت ۴قره وام مسکن فقط از یک بانک خصوصی شده بود و به تازگی از او به عنوان مرد اول وام مسکن نام برده شد، براساس اطلاعات مستند جدیدی که به دست آمده، از دو بانک دیگر هم سر درآورده است. چند روز پیش خبرگزاری مهر منتشر کرد که شعبه یک بانک خصوصی در تهران در سال‌های ۸۵ و ۸۶ به فردی به نام «ک-ش» ۴۷ فقره وام مسکن اعطا کرده که روی ۳۰ فقره از آنها، وام دیگری به صورت مزاد اختصاص یافته و ارزش مجموع این وام‌ها به بیش از ۸۰میلیارد ریال می‌رسد.

فقر؛ عامل بروز بیماری‌های قلبی – عروقی

■ **ایسنه:** تحقیقات کارشناسان آمریکایی نشان می‌دهد که فقر، بیش از دیگر افسرد در معرض بیماری‌های قلبی – عروقی هستند. فقر و میزان تحصیلات پایین، دو عامل هستند که شانس ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی را افزایش می‌دهند. به گفته یکی از اساتید دانشگاه کالیفرنیا، افرادی که از جایگاه اقتصادی- اجتماعی خوبی برخوردار نیستند باید بیش از دیگر افراد از نظر بیماری‌های قلبی – عروقی تحت بررسی قرار گیرند.

بنزین ۲ نرخی عرضه می‌شود

■ **مهر:**معاون وزیر نفت با تشریح میزان فروش سه نوع بنزین ۴۰۰، ۱۰۰ و ۷۰۰ تومانی در سطح جایگاه‌های سوخت از دو نرخی شدن عرضه بنزین جایگاه‌ها در آئیندهای نزدیک خبر داد و گفت: متوسط فروش روزانه بنزین آزاد از ۴۰۰ میلیون لیتر عبور کرده است. علیرضا ضیغمی درباره آخرین وضعیت عرضه بنزین در سطح جایگاه‌های عرضه سوخت با بیان اینکه در حال حاضر ذخیره بنزین یارانه‌ای (بنزین صدتومانی) کارت‌های هوشمند سوخت به کمترین میزان خود کاهش یافته است، گفت: پیش‌بینی می‌شود به زودی ذخیره بنزین صدتومانی کارت‌ها، صفر شود. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی با اعلام اینکه تاکنون هیچ‌گونه محدودیتی زمانی برای مصرف بنزین صدتومانی کارت‌های هوشمند سوخت تعیین نشده است، تصریح کرد: به با پایان رسیدن این ذخیره عملاً بنزین با دو نرخ نیمه یارانه‌ای و آزاد عرضه می‌شود.

نگاهی به «کارنامه مهر ۹۰» در حوزه صنعت، معدن و تجارت

تبریک دولت به دولت

این در حالی است که در این گزارش ارزش صادرات کالا از کشور در سال‌های ۱۳۷۵، ۱۳۸۳ و ۱۳۸۸ اشاره شده اما ارزش واردات نادیده گرفته شد. حال آنکه در سال‌های اخیر واردات گسترده کالا به کشور انتقادهای بسیاری را با خود همراه کرده است، وارداتی که به پنهان تنظیم بازار به مناسبت‌های مختلف صورت گرفت و اکنون گفته می‌شود که از انگور شیلیایی گرفته تا سجاده و جانماز چینی به کشور وارد می‌شود. حجم واردات از حدود ۳۵میلیارد دلار در سال ۱۳۸۳ به ۶۴میلیارد دلار در سال ۱۳۸۹ رسید و این در شرایطی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت در گزارش عملکرد خود اشاره می‌کند

ادامه از صفحه اول	سال	ارزش (میلیون دلار)
	۱۳۸۰	۴۳
	۱۳۸۱	۶۳
	۱۳۸۲	۹۴
	۱۳۸۳	۹۴
	۱۳۸۴	۱۸۵
	۱۳۸۵	۲۱۵
	۱۳۸۶	۲۹۰
	۱۳۸۷	۳۰۳
	۱۳۸۸	۵۴۴
	۱۳۸۹	۶۲۱

شاخص روی مرز ۲۶۰۰۰

شرق: دیروز در تالار معاملات شیشه‌ای خیابان حافظ شاخص بعد از مدت‌ها دورخیز و عقب‌نشینی بالاخره توانست از مرز ۲۶ هزار واحد بگذرد، هر چند که بسیاری از کارشناسان معتقدند این رشد تنها با اتکا به چند نماد و روی دوش افزایش قیمت آنها صورت گرفته است. به این ترتیب با احتساب افزایش ۲۶۰ واحدی اولین روز هفته و صعود ۲۰۰ واحدی آخرین روز هفته گذشته مجموع رشد شاخص کل در دو روز کاری اخیر به ۴۶۰ واحد رسید. در روزی که گذشت نمادهای بانک تجارت، مخابرات ایران، بانک ملت، بانک پارسیان، بانک صادرات، سرمایه‌گذاری مسایپا، بین‌المللی توسعه ساختمان و ایران خودرو دیزل بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص داشتند. این درحالی بود که نمادهای بانک اقتصاد نوین و ملی مس بیشترین تاثیر منفی را بر شاخص داشتند. در نتیجه معاملات اولین روز کاری هفته ۲۲۶ میلیون و ۹۹۵ هزار و ۳۵۹ سهم و حق تقدم به ارزش ۵۹۵ میلیارد و ۹۳۸ میلیون و ۶۸ هزار ریال در ۱۸هزار و ۸۹۲ نوبت معاملاتی دادوستد شد. صدرنشینی بازار نیز با بیشترین رشد قیمت متعلق به نمادهای حق تقدم بانک انصار، ایران خودرو دیزل، بانک تجارت، حق تقدم گروه صنایع بهشهر، افسد، شهید، پارس پامچال، سرمایهک صنعتی اردکان، تولیدی مهران و صدرا بود. به هر حال صعود ارزش شاخص کل تنها با تکیه بر چند نماد رخ داد تا روند منفی اکثر نمادهای مطرح چندان به چشم نیاید. البته تعداد صف‌های خرید کم شمار نبود اما کمتر نماد مهمی در بخش صف‌های تقاضا بازار قرار داشت. باز هم صف‌های فروش بازار را گروه پیمانکاری به خود اختصاص داد. در گروه خودرو، خودروسازان با وجود روند صعودی دقیای ابتدایی در ادامه با برتری عرضه روبرو شدند. سایپا، زامیاد و گروه بهمن نمونه بازار این روند بودند. اما پارس خودرو پس از عرضه صف خرید مثبت ماند. نماد گسترش سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو نیز به صف فروش رسید. به نظر می‌رسد روند منفی گروه خودرو متاثر از حرکت تکنیکی نمادهاست که پس از عبور از سطوح مقاومت، حال در یک بازگشت این سطوح را به حمایت خود تبدیل می‌کنند. اما در گروه بانک روند صعودی ضعیف چند نماد با روند منفی دیگر نمادها همراه بود. در این گروه، پست بانک صف خرید خود را همچنان حفظ کرد و اقتصاددانوی برای انجام معامله بلوکی تا درصد مثبت رشد کرد. در بازار فرابورس هم ارزش معاملات با جابه‌جایی ۳۲ میلیون سهم به رقم ۱۰۳ میلیارد ریال رسید. در بازار سهام فرابورس، شرکت بانک سرمایه بیشترین حجم معاملات را با خرید و فروش ۱۰میلیون و ۹۰هزار سهم و قیمت پایانی دو هزار و ۳۵۶ ریال از آن خود کرد و کمترین حجم معاملات را افرانت با جابه‌جایی ۱۵ هزار سهم و قیمت ۱۴ هزار و ۱۸۹۹ریال داشت. بیشترین رشد دیروز در شهرسازی باغشیمه با رشد ۲۲/۷درصدی داشت که به نرخ هشت هزار و ۸۲۷ریال رسید، بانک سرمایه با رشد ۲/۵درصدی و قیمت دو هزار و ۳۴۶ ریال و همچنین شرکت مرجان کار با رشد ۴/۵درصدی و قیمت هفت هزار و ۲۲۴ ریال بیشترین رشد قیمت را داشتند، در بازار اول، سهام امتیازات تسهیلات مسکن حدود یک‌درصد نوسان داشت.

اقتصاد

میوه‌های وارداتی در سال ۸۹

نام میوه	وزن(تن)	ارزش (میلیون تومان)	ارزش (هزار دلار)	قیمت هر کیلو میوه
نارنگیل	۹۴۶۶/۸	۵۲۷۷/۸	۵۱۱۷/۸	۵۵۸
موز	۶۳۹۳۴۴/۳	۴۱۵۸۹۸/۱	۴۰۲۲۳۳/۱	۶۵۱
آناناس	۹۱۶۷/۵	۷۱۶۱/۳	۶۹۴۷/۹	۷۸۱
کلبی هندی، انبه و جوز	۱۵۶۵۳/۵	۱۰۲۴۰/۷	۹۸۶۰/۹	۶۵۴
پرتقال	۱۸۲۶۲۹/۱	۱۱۲۸۸۰/۷	۱۱۰۳۲۱/۸	۶۱۸
نارنگی	۸۰۹۱۸/۸	۳۸۰۲۳/۴	۳۶۹۳۷/۲	۴۷۰
گریپ فروت	۲۰۲۲/۹	۱۷۰۵۳/۳	۱۶۴۹/۷	۸۴۳
لیمو و لیموترش	۴۶۳۳/۹	۳۸۲۸/۷	۳۶۹۶/۶	۸۲۶
سایر مرکبات	۱۵۱/۲	۱۵۸/۲	۱۵۱/۲	۱۰۵۶
انگور و کشمش	۱۸۴۰/۹	۲۰۳۹/۰	۲۰۱۲/۳	۱۱۰۸
خربزه	۳/۰	۵/۶	۵/۴	۱۸۷۷
پاپایا	۴/۳	۹/۶	۹/۴	۲۲۳۳
سیب	۱۷۵۹۶/۲	۲۰۴۷۴/۱	۱۹۹۶۰/۲	۱۱۶۴
کلبی	۱۲۲۳۱/۴	۹۵۱۶/۲	۹۱۹۳/۰	۷۷۸
به	۲۷۷/۳	۲۵۹/۹	۲۵۰/۶	۹۳۷
زردآلو	۸۲۵/۹	۶۶۶/۵	۶۴۲/۸	۸۰۷
هلو، شلیل و شفتالو	۶۸۳۰/۱	۶۷۴۵/۰	۶۴۹۸/۲	۹۸۸
آلو و گوجه	۱۰۲۴/۳	۹۷۲/۹	۹۴۳/۰	۹۵۰
توت فرنگی	۳۱۴/۹	۵۹۱/۹	۵۸۳/۴	۱۸۸۰
زغال اخته	۶۰/۷	۶۴/۴	۶۱/۷	۱۰۶۰
انار	۴۶۲/۷	۳۱۴/۹	۳۰۴/۵	۶۸۱
سایر میوه‌های یخ‌زده	۲۲۰/۷	۱۷۹/۹	۱۷۴/۵	۸۱۵
سایر میوه‌های خشک‌شده	۱۹۶۸/۷	۱۲۸۰/۸	۱۲۳۹/۷	۶۵۱
جمع	۹۸۸۲۸۳/۱	۶۴۰۶۲۳/۸	۶۲۱۰۴۰/۸	۶۴۸

زردآلو و شلیل و انواع مرکبات همچون نارنگی و لیمو به کشور وارد شده که بر این اساس پرسشی که مطرح می‌شود، این است که اگر نیاز شب عید کشور به میوه توسط باغداران داخلی تامین شده است این حجم از واردات به چه منظور وارد کشور شده است؟ اگر برای تامین نیاز داخل نبوده برای چه منظوری ۲۱میلیون دلار میوه به کشور وارد شده است؟ به این ترتیب نخستین گزارش عملکرد وزارت نوپای صنعت، معدن و تجارت منتشر شد اما این گزارش عملکرد تنها صادرات را مدنظر گرفت و نسبت صادرات به واردات، انگار قرار نیست اگر گزارشی خوشایند نیست منتشر شود. واردات نسبت به سال ۸۳ در برابر شده است و سالانه بیش از ۶۰میلیارد دلار از درآمدهای نفتی کشور صرف واردات کالا به کشور می‌شود. در همین خصوص رییس مرکز پژوهش‌های مجلس می‌گوید ضریب وابستگی کشور به واردات طی پنج سال از ۳۵ به ۷۵درصد رسیده است، اما این آمار و ارقام از نظر وزارتخانه‌ای که مسئول عملکرد تجاری کشور است نادیده گرفته می‌شود و به نظر می‌رسد در نظر این وزارتخانه تنها ارایه آمارهای مثبت و امیدوارکننده کفایت می‌کند.

شب عید در سال‌های اخیر از داخل تامین شد،

– هدفمندی گندم، آرد و نان طی دو مرحله

در حالی در این گزارش عملکرد به تامین تمامی میوه شب عید در سال‌های اخیر از داخل کشور اشاره شده است که در سال‌های اخیر همواره واردات بی‌رویه میوه و محصولات کشاورزی به کشور موجب نگرانی باغداران شده و باغداران بارها اعلام کرده‌اند که میوه‌ها روی دست‌شان مانده است و در نهایت مجبور هستند باقیمت‌های بسیار پایین میوه‌ها را به واسطه‌هایفروشند که این امر وضع معیشت باغداران را نگران‌کننده کرده است. در راستای همین نگرانی‌ها بود که چندی پیش وزرای بازرگانی و کشاورزی برای پاسخگویی به میزان واردات محصولات کشاورزی به مجلس رفتند و در این جلسه نمایندگان نگرانی‌های خود را از وضع موجود اعلام کردند و در همین خصوص رییس کمیسیون کشاورزی مجلس اعلام کرد که واردات کشور نسبت به سال ۸۲ افزایش سه برابری داشته است. همچنین بر اساس آمارهای مقدماتی گمرک، در سال ۸۹ میزان واردات میوه به کشور از مرز ۲۱میلیون دلار گذشته است. در این سال از خربزه گرفته تا انگور، گلابی، سیب،

منتظر سکه ۶۰۰هزار تومانی باشید

شرق: بازار طلا هنوز سکه است و معلوم هم نیست تب زرد دقیقاً چه زمانی فروکش خواهد کرد. به هر حال دیروز در شرایطی که بازارهای جهانی به تعطیلات رفته بودند و قیمت جهانی هر اونس طلا روی قیمت هزارو ۵۸۸۸دلار جاجوش کرده بود، در بازار غیررسمی چشم همه به دیدار سکه ۵۸۰هزار تومانی روشن شد. در اولین روز معاملات هفته، سکه بهار آزادی طرح قدیم ۵۸۰هزار تومان بود و هر قطعه سکه بهار آزادی طرح جدید هم ۵۶۴هزار تومان فروش می‌رفت. این‌همه در حالی است که حرف‌های‌های بازار طلا پیش‌بینی می‌کنند که بازگشایی بازارهای جهانی با طلای هزارو ۹۰۰ دلاری همراه خواهد بود چون انتشار آمار اقتصادی نه‌چندان دلگرم‌کننده ایالات متحده آمریکا و کند شدن رشد اقتصادی آلمان به عنوان یوپاترین اقتصاد قاره سبز بار دیگر بازارهای جهانی را در فضایی پر از ترس و دلهره فروبرد و آخر هفته‌ای ناامیدکننده را برای معامله‌گران و کارگزاران رقم زد. در بازار ایران هم خبرها حاکی از آن است که اگر بانک مرکزی با پیش گذارده وخت‌انگند ۸۰هزار تومان آخرین سقف قیمت‌برای سکه نخواهد بود. این در حالی است که برخی فعالان بازار طلای ایران از وجود حباب قیمتی حداقل ۲۵هزار تومانی برای قیمت نقدی هر سکه طلا خبر می‌دهند و می‌گویند، قیمت پایه سکه طلا در کارگشایی در هفته‌های قبل ۵۸۰هزار تومان بدون برآورد مالیات بر ارزش‌افزوده عنوان می‌شد اما وجود تقاضای بعضا کاذب از سوی خریداران باعث قیمت‌گذاری ۵۲۰هزار تومانی هر سکه در معاملات شده که با احتساب مالیات بر ارزش‌افزوده حتی تا ۶۰۱هزار تومان نیز سکه معامله می‌شود. در همین شرایط بانک مرکزی قیمت سکه در بازار داخلی را ۴گرن کرد. دیروز متولی بازار رسمی، نرخ هر قطعه سکه طلای دکلر طرح جدید را ۵۸۵هزار و ۴۰۰تومان اعلام کرد، یعنی هشت‌هزار و ۴۰۰تومان بیشتر از آخرین روز کاری هفته گذشته. بانک مرکزی قیمت نیم‌سکه بهار آزادی را ۲۷۲هزار و ۴۸۰تومان تعیین کرد. این به آن معناست که قیمت نیم‌سکه پنج‌هزار و ۲۰۰تومان گران شده. این در حالی است که ربع‌سکه بهار آزادی هم با سه‌هزار و ۱۲۰تومان رشد، ۱۴۰هزار و ۴۰۰تومان قیمت خورد. بانک مرکزی قیمت سکه یک گرمی را هم در شعب بانک ملی ۷۵۵هزار و ۲۰۰تومان اعلام کرد، در حالی که این رقم هفته گذشته ۷۴هزار و ۸۰۰تومان بود. خبر دیگر از بازار طلا، اینکه دیروز رییس اتحادیه طلا جواهرات، نقره، سکه و صراف تهران اعلام کرد از این پس طلا در ایران به صورت مکتبیزه آنالیز می‌شود و شبهه‌ها درباره میزان عیار طلا از بین می‌رود. احمد وفادار تاکید کرد: سنجش عیار طلا تاکنون به صورت قلیایی انجام می‌شد که از نظر سلامت به دلیل وجود اسید برای همکاران خطرناک بود اما با برگزازی کاتدس در اتحادیه اسید حضور معلمان ایتالیایی، سیستم کوپلاسیون انجام شده و سنجش عیار طلا به صورت مدل صورت می‌گیرد. وفادار با بیان اینکه سنجش عیار طلا به روش جدید به صورت تضمین و تعیین انجام می‌شود، گفت: با عیارسنجی طلا به روش جدید هیچ جای شبهه‌ای درباره میزان عیار طلا باقی نمی‌ماند، چون سیستم مکتبیزه طلا بسیار دقیق است.

طلای سکه	قیمت(تومان)	تغییر(صن)
بهار آزادی طرح قدیم	۵۸۰۰۰۰	+۵۰۰۰
بهار آزادی طرح جدید	۵۶۴۰۰۰	+۱۱۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۷۵۰۰۰	+۴۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۴۳۰۰۰	+۲۰۰۰
هرمقتال طلای ۱۸ عیار	۲۵۲۰۰۰	+۴۳۶۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۵۴۶۹۰	+۹۵۰

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۲۱۰	+۲
یورو	۱۷۵۷	-۱۹
پوند	۲۰۱۵	-۵
دلار کانادا	۱۵۶۵	+۸
یکمصدین ژاپن	۱۲۲۵	-
درهم	۳۳۱	-

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
شاخص کل	۲۶۰۸۳/۴	۲۶۱/۴
شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	۱۶۴۲/۳	۱۱/۷
شاخص آزاد شناور	۳۴۲۶۵/۸	۴۴۳/۸
شاخص بازار اول	۲۲۲۱۸/۷	۲۳۴/۲
شاخص بازار دوم	۳۱۰۷۵/۷	۱۸۵/۵
شاخص صنعت	۱۹۰۰۷/۷	۱۲۹/۱

کشاووز گنج می‌کارد و رنج درو می‌کند

رضا حاجی‌پور*

■ در حالی که از یک سو و به درستی از کشاورزی به عنوان یک گنج و سرمایه ملی یاد می‌شود، به شیوه‌ای متناقض و به اشکال مختلف، منافع و حقوق کشاورزان زحمتکش، پامال برخی اقدامات و سیاست‌های نادرست اقتصادی می‌شود که با سیاست‌های کلی نظام و فرامی‌ش‌های امام‌خمینی(ره) که: «کشاورزی محور استقلال است» و نیز رهنمودهای مقام معظم رهبری در تاکید بر مصرف کالا و محصولات ایرانی، مغایرت دارد. سیاست افزایش بی‌رویه واردات برنج خارجی در ایران و پیامدهای زیانبار آن در تضعیف اقتصاد کشاورزی و ضربه زدن به منافع کشاورزان ایرانی، نمونه‌ای از سیاست‌های نادرستی است که نمی‌توان به آن بی‌اعتنا بود. یکی از مهم‌ترین استدلال‌ها و دستاویزها برای توجیه واردات برنج خارجی به ایران، کنترل بهای این محصول در بازار داخلی و تامین کمبود نیاز مصرف‌کنندگان است. تردیدی نیست با توجه به سرانه مصرف برنج در ایران و میزان تولیدات داخلی، باید کمبود برنج مورد نیاز برای مصرف داخلی را از طریق واردات برنج تامین کرد اما نباید از یاد برد که هرگونه واردات برنج خارجی به ایران باید در یک چارچوب کاملاً کارشناسی و متناسب با منافع ملی باشد. اما واردات بی‌رویه برنج‌های خارجی کشورهایی چون پاکستان، هند، اروگوئه و اندونزی به ایران در شرایطی که اشباع بازارهای داخلی با برنج‌های وارداتی که عرضه را برای فروش بخش قابل ملاحظه‌ای از برنج داخلی تنگ کرده است، متناسب با منافع ملی است؟ در حالی که عمده‌ترین بهانه ورود بی‌رویه برنج‌های خارجی به ایران، تامین کمبود و نیاز مصرف داخلی است، حضور این برنج‌ها را در بازار داخلی استان‌های شمالی که تامین‌کننده اصلی برنج کشور هستند به صورت آشکار و گسترده می‌بینیم. آیا در شمال ایران نیز با کمبود برنج مواجه هستیم که مجبور باشیم، برنج‌های خارجی را وارد بازار برنج در شمال کنیم؟ چه کسانی از افزایش واردات برنج خارجی در ایران سود می‌برند که به رغم آشکار بودن زیان‌های آن برای تولیدات برنج داخلی و منافع کشاورزان ایرانی، با ندادنه گرفتن انتقادات کارشناسان و برخی از مسوولان دلسوز، همچنان شاهد تداوم آن هستیم؟ صدور مجوزهای بی‌رویه برای واردات برنج خارجی، به برخی از دلالان سودجو که به دنبال کسب منافع بیشتر و نامشروع هستند، این فرصت را داده است تا حتی گاه از راه‌های غیرقانونی و قاچاق، بازارهای داخلی را با برنج کشورهای خارجی اشباع کنند.

در حالی که کشاورزان ایرانی حتی نمی‌توانند بخشی از باقیمانده محصولات سال گذشته خود را که در آب‌ها را و روی دست آنان مانده است به فروش برسانند، چرا نباید نمایندگان مجلس جهت احقاق حقوق برنجکاران به طور دسته‌جمعی حرکتی کارآمد را آغاز کرده و مانع دولت برای ورود بی‌رویه برنج خارجی شوند؟ چرا در این خصوص وزرای مربوطه نباید مورد سوال واقع شوند؟ ظاهراً در بین نمایندگان استان‌های شمالی و برنج‌خیز در مجلس احدی در کمسیون کشاورزی حضور ندارد که شاهد این‌گونه واردات بی‌رویه برنج خارجی در کشور هستیم. در چنین شرایطی، مدیریت هرچه کارآمدتر برای ساماندهی واردات برنج و افزایش ترفه واردات، ضرورتی است که باید هرچه جدی‌تر گرفته شود. اگر اعمال نظام تعرفه‌ای را راهکاری برای حمایت از تولیدات داخلی و جلوگیری از راجع بخش‌های تولید و مصرف بدانیم، در شرایطی که حجم میزان واردات و تولید داخلی برنج بیش از برآوردهای نیاز واقعی بازار داخلی است، چه توجیهی برای تداوم واردات بی‌رویه برنج وجود دارد؟ چرا نباید با اجرای راهکارهای مناسب، میزان کمبود برنج مورد نیاز کشور را با حمایت از تولیدات داخلی از راه‌های چون تسهیل و تسرع و گسترش مکتبیزاسیون کردن کشاورزی در ایران و کاهش هزینه‌های برنج جبران کرد؟ چرا نسبت به خرید مستقیم از کشاورزان در محل کارخانه و قطع دست دلالان سودجو و زیاده‌طلب، اقدام هرچه گسترده و جدی‌تری صورت نمی‌گیرد؟ نباید اجازه داد کشاورزان با نبود درآمد کافی و به دلیل تنگناهای مالی، با از دست دادن انگیزه‌های تولید خود، زمین کشاورزی خود را به دلالان و سودجویان زاده‌طلب جهت تبدیل ویلا واگذار کنند. بی‌توجهی به حقوق منافع کشاورزان زحمتکش، رنگ خطری است برای نابودی کشاورزی بدون تردید حل این چالش‌ها مستلزم برخی بازنگری و اصلاحات اساسی برای مدیریت و ساماندهی امور و فعالیت‌های کشاورزی است، جدای از ضرورت تلاش و برنامه‌ریزی‌های هرچه بیشتر و کارآمدتر مسوولان اجرایی در وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بازرگانی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان‌های تابعه دولتی، چگونگی نقش نمایندگان مجلس شورای اسلامی به ویژه نمایندگان حوزه‌های انتخابلی استان‌های شمالی و همچنین استان‌های برنج‌خیز کشور – که در کتاب برنج و محصولی با رنج، به تفصیل در آن اشاره شد- در استفاده کارآمد از ابزارها و اختیارات قانونی خود در زمینه قانون‌گذاری از یک‌سو و در زمینه نظارتی از سوی دیگر، برای پیکیزی و دفاع و مطالبات و حقوق کشاورزان از اهمیت فراوانی برخوردار است. همان‌گونه که مقام معظم رهبری در مقدمه‌ای و دلسوزی تاکید و تصریح فرموده‌اند: این واقعیت را باید جدی گرفت که «کشاورز گنج می‌کارد و رنج درو می‌کند.» از این رو باید با عزم ملی و جهاد اقتصادی با حمایت هرچه جدی‌تر و گسترده‌تر از کشاورزی به عنوان یک سرمایه ملی، این گنج ملی را حفظ و به رنج کشاورزان پایان داد.

***دانشجوی دکتری ادبیات مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی**